

Sociálněvědní data k tématu pandemie Covid-19 v Česku a na Slovensku

1. prosince 2021, Praha | V úterý 29. listopadu 2021 proběhl webinář, pořádaný Českým sociálněvědním datovým archivem (ČSDA) Sociologického ústavu AV ČR (SOÚ AV ČR). Jednalo se o dosud nejobsáhlejší akci týkající se sociologických dat o pandemii onemocnění Covid-19 v Česku. Byla představena nejnovější data, která se dotýkají tématu pandemie COVID-19 v Česku a na Slovensku. Účastníci se seznámili s projektem Evropský sociální výzkum (ESS), speciálními výzkumy ze série Naše společnost Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), longitudinálním výzkumem Život během pandemie, českou pilotní covidovou studii v rámci výzkumu Současná česká rodina (Generations and Gender Programme), výzkumy protilátek v rámci longitudinální studie PROSECO (RECETOX) a projektu studia kolektivní imunity Sociologického ústavu AV ČR (SARS-CoV-2-CZ-Preval-II), výzkumem Vysokoškolští studenti během pandemie a také slovenskými výzkumnými projekty Ako sa máte, Slovensko? a HODYSE 2020.

Příspěvky

Socioložka **Klára Plecítá** ze SOÚ AV ČR se podílí na mezinárodním sociologickém projektu European Social Survey (ESS), do kterého je prostřednictvím SOÚ AV ČR dlouhodobě zapojena i Česká republika. První výstupy z aktuální vlny ESS ukazují postoje českých obyvatel k počátečním fázím pandemie a umožňují mezinárodní srovnání napříč více než dvaceti evropskými zeměmi. Svoji zástupkyni mezi panelisty workshopu mělo také Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), které dlouhodobě monitoruje postoje obyvatelstva k pandemické situaci. Socioložka Naděžda Čadová prezentovala data pocházející z období mezi květnem 2020 a listopadem 2021. Tato data přináší informace o řadě sociálních trendů a umožňují pozorovat změny v zájmu obyvatelstva o sledování situace v médiích, obavách ze situace či postojích k očkování proti nemoci Covid-19.

Socioložka **Michaela Kudrnáčová (Röschová)** z PAQ Research ke své prezentaci využila velkou zásobu dat, kterou tato společnost v uplynulém zhruba roce a půl sesbírala. Výzkum *Život během pandemie*, na kterém PAQ Research dlouhodobě pracuje, je důležitým zdrojem informací o epidemii v Česku. Tato data se týkají široké škály témat vztahujících se k onemocnění Covid-19, očkování či zásahům vlády do společenského a ekonomického života. Sociolog a demograf Martin Kreidl z Masarykovy univerzity promluvil o výzkumu *Generation and Gender Program (GGP) – Současná česká rodina*, který na konci loňského a na začátku letošního roku zjišťoval, jak epidemie Covid-19 ovlivnila partnerský a rodinný život. Výzkum přinesl řadu originálních zjištění, mezi nimi např. poznatek, že kvalita partnerství se v průběhu pandemie významně zhoršila.

Slovenskou perspektivu na workshopu reprezentovali sociologové **Miloslav Bahna** a **Katarína Strapcová** ze Sociologického ústavu Slovenské akademie věd (SAV), kteří představili datové zdroje a významné poznatky ze slovenských sociologických výzkumů. Pavel Piler z centra RECETOX Masarykovy univerzity prezentoval výsledky imunologické studie PROSECO. Tato studie, jejímž cílem bylo sledovat dynamiku vzniku protilátek proti SARS-CoV-2 v české populaci, přinesla zjištění, že v březnu 2021 mělo 46 procent Čechů a Češek protilátky proti viru SARS-CoV-2.

Příspěvek sociologů **Michaely Kudrnáčové** a **Jana Klusáčka** z ČSDA se zaměřil na specifickou populaci studujících vysokých škol. Jejich studie přináší v českém kontextu unikátní data o postojích a jednání českých vysokoškoláků v průběhu první (jaro 2020) a třetí vlny (konec jara 2021). Z výsledků například vyplynulo, že vysokoškoláci byli výrazně více pro očkování než populace mladých lidí ve věku 18–34 let. Jan Klusáček dále představil studii kolektivní imunity SARS-CoV-2-CZ-Preval-II, do níž se kromě dalších institucí zapojil také SOÚ AV ČR. Tento unikátní výzkum propojil medicínskou a sociologickou perspektivu: biomedicínskými metodami zjišťoval výskyt protilátek proti viru SARS-CoV-2 v české populaci a zároveň shromáždil sociologicky relevantní údaje o chování a postojích lidí k očkování a ochranným opatřením.

Všechny prezentace a záznam z webináře jsou zveřejněny na [webových stránkách ČSDA](#). Některá z prezentovaných dat jsou již dostupná prostřednictvím ČSDA či v některém z evropských datových archivů sdružených v síti CESSDA (Consortium of European Social Science Data Archives), ostatní budou zpřístupněna pro další zpracování v prostředí otevřené vědy.

O ČSDA

Český sociálněvědní datový archiv (ČSDA) je národní centrum datových služeb pro sociální vědy. Získává, zpracovává, dokumentuje a uchovává soubory digitálních dat z vědeckých projektů a zpřístupňuje je pro účely jejich dalšího analytického využití ve vědeckém výzkumu a při výuce na vysokých školách. ČSDA je součástí Sociologického ústavu AV ČR a je českým národním uzlem panevropské výzkumné infrastruktury CESSDA ERIC (Consortium of European Social Science Data Archives) a poskytovatelem jejích služeb v Česku. ČSDA je projektem *Cestovní mapy velkých výzkumných infrastruktur ČR*, který podporuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (akronym: CSDA, reg. č. projektu LM2018135).

Kontakt

Ilona Trtíková, hlavní kontaktní osoba, e-mail: ilona.trtikova@soc.cas.cz

